

ليکونکی: کیت کلارنبرگ (Kit Klarenberg)

منبع اودخپريدو نيټه : کريدل «2023-09-11»

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل» .

بد طالبان، بڼه طالبان: برتانيا د خپلو تبليغاتو قرباني کيږي

Bad Taliban, good Taliban: Britain falls victim to its own propaganda

برتانيا له دوو لسيزو راهيسې د طالبانو په خپلو سره، اوس په نړيواله سيالي کې له يوې ننگونې سره مخامخ ده چې د سرچينو له پلوه بډايه اوله جغرافيوي پلوه بحراني افغانستان کې نفوذ پيدا کړي.

Having viciously smeared the Taliban for over two decades, Britain now faces a challenge in the global race to establish influence in resource-rich and geographically-critical Afghanistan.

عکاسی کريدل

د جولای په 18، د انگلستان مشهور قانون جوړونکی **توبیاس ایلوډ** په خپل ټویټر کې یو ریښتیني ویډیو خپره کړه. او هغه داچې لندن دا فغانستان د هلمند په ولایت بیا په تاریخي بڼه سره دداسې یو نظامی شرمیدونکي ماتې سره مخامخ شو چې بیا ترابده به

د تاریخ په پانو کې پاتې به شې ، نودلته خبره داده چې د برتانوي پارلمان غړي او د اردو پخواني افسر په اغیزمنه توګه په افغانستان کې د طالبانو د رهبرۍ ستاینه وکړه او افغانستان یې "یو بدل شوی هیواد وباله . او هغه داچې:

«» په دې هیواد کې اوس امنیت په پراخه کچه بڼه شوی ، فساد کم شوی او د تریاکو تجارت له منځه تللی دی ، "ایلوېډ اعلان او یا دونه وکړه چې څنګه "سیمه ایزو مشرانو" هغه ته وویل یا زبیری ورکړ چې دغه "هیواد اوس له (1970) لسيزي را هیسی داسی آرامی اوتیکاوو لری چې بی مخکی نه وه تجربه کړي «»

«» د ناتو له ډراماتیک وتلو وروسته ، ایا لویدیځ باید اوس له طالبانو سره بنسټل شي؟ تاسو په چټکی سره د دې جنګ خپلې ملت ستاینه کوئ چې د ثبات په بدل کې د یو ډیر استبدادي مشرتوب منلو ته اړتیا لري. زموږ اوسنی ستراتیژي له دې چې مونږ په 2021 کال کې په ناڅاپي ډول له دې هیواد څخه ووتلو نو وروسته له هغه دا بڼه نه بنسټل چې له لیری څخه چیغې ووهو ځکه چې دا ډول ټکل یا برخورد سمه نه دي . «»

«» له طالبانو سره د **ایلوېډ** وړاندیز شوی اړیکې د ولویدیځ په هره برخه او سیمه کې په بیرحمانه ډول ملنډې سره وغندل شو کوم چې هغه د محافظه کارو وکیلانو په منځ کې یې بد نام کړ چې دهغه دغه همکاران او پارلمانې استازي هغه د دفاعي انتخابی کمیټې څخه درایو په ورکولو سره لیری یا خارج کړ. «»

په هر صورت ، **ایلوېډ** لومړنی لوړ پوړی برتانوي شخصیت نه دی چې د دوه لسيزو سختو جګړو او اشغال سره سره ، له طالبانو سره د سوله ایز ، رغنده هماهنگی غوښتنه کوي . دا نن په لویه کچه هیر شوی دی چې له کابل څخه د **ناتو** له ګډوډ وتلو څخه څو اونۍ وړاندې ، د لندن مخکښ پوځي مشر جنرال **نیک کارتر** یوه غیر معمولي مداخله وکړه ، چې په ورته ډول یې د طالبانو د بښنې پر پریکړې پراخه تورونه هم ولګول:

«» تاسو باید د دښمن د کلمې په کارولو کې ډیر محتاط اوسئ ... خلک باید پوه شي چې طالبان په حقیقت کې څوک دي . دوی د قومونو یو متفاوت مجموعه ده دوی د هیواد د سیمو یا د کلو اود باندو هلکان دي او بنسټل حقیقت دا دی چې دوی د یو داسي قانون سره سم ژوند کوي چې د ډیرو کلونو راهیسی د دوی معیار دی . دوی داسي افغانستان غواړي چې ټول مسلمان افغانان پکې شامل وي. «»

«» البته، سره له دې چې طالبانو دوه اونۍ مخکې په چټکی سره د هیواد دبیرته رانیولو دوهمه کلیزه ولمانځله ، خو مګر یو افغانستان "ټول شموله" لا تر اوسه نه دی عملي شوی .

بي بي سي د اگست په ۱۴ مه په خپله يوه مقاله کې دا خبره تکرار کړې ، چې ايا د نړۍ مشران بايد له طالبانو سره خبرې پيل کړي؟ د سرليک لاندې ته کوم حتمي ځواب نه و راغلی، که څه هم دا پوښتنه د برتانوي دولتي خپرونو لخوا په کلکه مطرح شوې وه په سختۍ سره د پام وړ نه گڼل کېدې. «»

دا معقوله ده چې دا پوښتنه فرض کړئ يا له ځانه سره فرض کړي چې ايا د لويديځ اتباعو لپاره کافي وخت تير شوی چې له طالبانو سره سوله ايز اوپه واک کې دهغو پاتې کيد نه ومني دا موضوع د بریتانیا د واک په دهليزونو يا د لانونو کې ډير بحث کيږي په هر صورت، لندن د پيريو راهيسې د جيوپوليتيک گټو لپاره په يوه يا بل ډول د افغانستان د کنټرول لپاره ټاکلی گامونه وچتوي تر هغه وخته چې دهغې گټې ساتل کيږي او يا هلته يې دگټې دتامين کيدو لري دوام لري، او بریتانیا ته دا مهمه نده چې هلته يعني په افغانستان کې څوک په واک کې دی پاتې شي يا په سيمه ايزه توگه څوک مسؤل اووسي.

لکه څنگه چې مور به وگورو، په افغانستان کې د واکمنۍ لپاره د برتانیې لټون ممکن په يو وخت کې د داعش سيمه ايزې څانگې ته د وسلو د اوردوالي ملاتړ چمتو کړي.

پېچلی ويب

د کريپل لخوا کتل شوي او ليکل شوي فایلونه ښيي چې د 2017 کال په نيمايي کې، د بریتانیا د بهرنیو چارو وزارت په افغانستان کې يو پټ عمليات پيل کړل چې لږترلږه دوه کاله به دوام وکړي له قرار داديانو څخه غوښتل شوي چې د طالبانو د بدنامولو لپاره کمپاينونه جوړ کړي، او ځایي خلک له دې ډلې سره د مرستې يا يوځای کيدو مخه ونيسي .

د قرار داديانو څخه يو يې د نړيوال سټراټیژي شبکه وه، د برتانوي استخباراتو کټ اوت تاسيس شوی او بيا د MI6 تجربه کار ريجارډ بيرټ لخوا رهبري شوی د 2021 په اکتوبر کې، کريپل په ډاگه کړه چې دا شرکت څنگه د سوريې په اړه د لويديځ په ناپاکه جگړه کې مهم رول لوبولی، په ځمکه کې پيښې رامینځته کوي او د ولسمشر بشار الاسد په وړاندې په کور دننه او نړيواله کچه پروپاگاندا خپروي، د تاوتریخوالي رژيم بدلون ته خدمت کوي .

نړيواله سټراټیژي ددې پروژې لپاره طبيعي مناسبه وه ځکه چې د بيرټ د لور پورو حکومتي چارواکوسره نږدې اړيکې درلودې. ځينې دا اړيکې دملگرو ملتونو د القاعدې/طالبانو دڅارنې ټيم کې دهغه دلورې کچې رول له لارې رامینځته شوي د شرکت د بهرنیو چارو وزارت سپارښتنې په دې وياړي چې څنگه يې د دې اشخاصو څخه د عملياتو اداره کولو لپاره د نړيوالې سټراټیژي لپاره "مخکې له مخکې تاييدات او د ملاتړ څرگندونه ترلاسه کړي"، چا چې بيا ژمنه وکړه چې "د افغان حکومت پېچلي ويب په نيولو کې زموږ ملاتړ کوي.

دې ژمنه وکړه چې په افغانستان کې د لویدیځ تمویل شوي نا دولتي موسسو سره ملګرتیا وکړي، چې تر ټولو مهم یې د افغانستان د عدالت سازمان دی، کوم چې په هغه وخت کې د حکومت له وزیرانو سره د "بدلون د استازو" په توګه د 60,000 ملایانو د ګمارلو په اړه خبرې کولې، کوم چې کولی شي په پټه توګه په محتوا اغیزه وکړي. د دوی د جمعې خطبې. دا یقیناً هیڅ تصادف نه دی چې سازمان په ورته وخت کې د سیمه ایزو انګیرنو سره د مبارزې څرنګوالي په اړه څیړنې ترسره کړي چې افغانستان غیر اسلامي و، "د شرعي قانون پرځای د لویدیځ لاسوهنې لخوا لارښود شوی .

"د نړیوالې ستراتیژۍ د بهرنیو چارو د دفتر په سپارښتنو کې ډیری برخې د لویدیځ ملاتړ لرونکي افغان حکومت د محلي اعتبار، ملاتړ، "کابل څخه بهر د نفوذ" نشتوالي او د هیواد د متنوع نفوس اړتیاوو پوره کولو وړتیا په اړه ژوره پوهاوی په ګوته کوي - هغه حقایق چې هیڅکله نه دی منل شوي. د 20 کلن اشغال په جریان کې د انگلستان یا نورو لویدیځ مشرانو لخوا د سیمه ایزو چارواکو بې رحمه جنایاتو ته هم ډیری حوالې شتون لري:

« اصلي واک د سیمه ییزو جنګسالارانو په لاس کې دی. [حکومت] د امنیتي، اقتصادي او سیاسي ننگونو سره د مبارزې په برخه کې د پرمختګ لپاره مبارزه کوي. فساد په پراخه کچه روان دی... د کوکنارو او چرس کرکيله په پراخه کچه ده او په ملي او ولایتي کچه سازمانونه د مخدره توکو له قاچاق څخه د ګټې اخیستنې لپاره پیژندل شوي .

نړیواله ستراتیژي مشاهده کړې چې د حکومت په برخه کې دا ډول لویې ناکامۍ او غلطې کړنې ډیری افغانان دې ته هڅولي چې "په سیمه ایزه توګه ژوند وکړي او عمل وکړي" او "د دوی په سیمه کې د کومې ډلې ملاتړ کوي". په ډیری مواردو کې، دا ډله طالبان وو، ځکه چې دا حرکت کولی شي "د سیاسي، اقتصادي، کلتوري او امنیتي پلوه د دولت په پرتله د بې برخې یا پسمانده ډلو توقعات پوره کړي».

' وړ مسلکي کسان ':

د برتانوي استخباراتو په ځانګړنه کې، د دې پرځای چې په مادي او بنسټیز ډول د طالبانو د غوښتنې پیژندل شوي "محرک یا اغیزه" په نښه کړي، او هغه دا چې د ستونزې لپاره د نړیوالې ستراتیژۍ د حل لاره دا وه چې یو پراخ پټ رواني کمپاین ترسره کړي وای، یا په هنر کې د لویدیځ تر ملاتړ لاندې افغان حکومت ته روزنه ورکړي. وای د جګړې د معلوماتو د ترلاسه کولو، او په کابل کې د محلي مدني ټولني سازمانونه د برتانوي مقاماتو له خوا جوړ شوي د تبلیغاتي وسایلو په توګه وکارول

په داسې حال کې چې هڅه دا وه چې په منظمه توګه په کابل کې د برتانیې له سفارت سره د میا شتنیو غونډو په ترڅ کې د پرمختګ په اړه خبرې اترې وکړي، په عامه توګه افغانان دې ته وهڅول شي چې د دوی حکومت - د بنسټیزو نادولتي مؤسسو سره په ګډه - په خپلواکه توګه د "بدلون" لپاره په ښه معنی کې بوخت شي او اشخاص له تاوتریخوالي افراطیت او له خشونت ډک افراطي ډلو څخه لیرې وي". نو دا په مکرر ډول په ګوته شوي چې د لندن مرکزي رول د "پراخه عامه پوهه" چې په هر قیمت سره کېږي مخ یې باید ډب شي یعنی چې ورڅخه مخنیوی وشي .

د پروژې د پیل نیتیه د دې د اصلي اهدافو په اړه حتی سخت شکونه رامینځته کوي، په داسې حال کې چې په دې وخت کې د داعش د خراسان ولایت (ISIS-K) د څانګې په وړاندې د طالبانو جګړه د پام وړ شدت درلود. د ترهګریز ګواښ په مخنیوي کې د دې ډلې اغیزمنتوب د سیمه ایزو خلکو په مینځ کې د امنیت چمتو کونکي په توګه د پام وړ اعتبار پیاوړی کړ. په بدل کې، په دې جبهه کې د طالبانو بریا تر ډېره په منظمو افغانانو پورې تړلې وه چې دوی ته معلومات او نورې رسمي او غیر رسمي مرستې برابرې وې .

دا پوښتنه چې ایا د برتانیې پټ عملیات په پای کې د KP د داعش په وړاندې د طالبانو د جګړې د سبوتاژ کولو پورې اړه لري ، او په افغانانو باندې د لندن د خپل انتخاب په ځای د امنیت چمتو کونکي مسلط کول خورا عاجل دي ځکه چې د دې پروژې د مدیریت لپاره د نړیوالې ستراتیژۍ دوه کارمندانو وړاندیز کړی و. د ازادې سوریې پوځ (FSA) د "ستراتیژیکو رسنیو دفتر" د پراختیا لپاره مرکزي و .

د سوریې د کرکیچ له لومړیو ورځو څخه د لندن لخوا په زړه پورې تمویل شوی ، څرګند هد ف یې د لویدیځ لیدونکو سره د FSA وحشیانه عکس "نرم" کول و چې په سیمه ایزه او نړیواله کچه یې د مسلکي ، ډیموکراسۍ پلوه جنګیالي ځواک په توګه "نوم" کولو سره ، له تاوتریخوالي سره بې تړاوه. افراطي ډلې د لارې په اوږدو کې، د هغې استازو ته د عامه اړیکو په مدیریت کې زده کړې ورکړل شوي ، او په چټکۍ سره د مداخلې پلوه، د رژیم پلوه بدلونونو داستانونو لویدیځ ژورنالستانو او پالیسي جوړونکو ته .

لکه څنګه چې د نړیوالې ستراتیژۍ فایلونو لیک شوي یادونه، دا دوه کارمندانو د FSA سره مرسته وکړه چې "په خپل ځان کې د دوامداره ستراتیژیکو اړیکو وړتیا رامینځته کړي ... د ور مسلکي متخصصینو سره چې کولی شي په ډیری رسنیو، ټولنیزو رسنیو کې د واضح ستراتیژیکو اړیکو پلان سره سم همغږي پیغامونه په اغیزمنه توګه رامینځته کړي او پراخ کړي ، او د مایکرو بلاګ کولو پلټنې فارمونه .

دا جوړه اوس د برتا نبي په تمويل سره د افغان حكومت لپاره د ورته "سټراتيژيکو رسنيو دفتر" ډيزاين كولو لپاره كارول شوي، په لاره كې د كابل د ملي امنيت شورا له دفتر سره "نږدې كار كوي" ترڅو "مخالف داستانونه" رامینځته كړي چې طالبان بدنام كړي. د "FSA سټراتيژيک رسنيو دفتر" په حقيقت كې د هر هغه نوبت لپاره د نقشي په توگه كار نه كوي چې په ريښتيا سره گوري چې "شخص له تاوتر يخوالي افراطيت او تاوتر يخوالي افراطي ډلو څخه ليري كړي"، مگر په حقيقت كې، د شخړو د پراخولو لپاره چمتو شوی چې دواړه رواني او فزيكي وي. طبيعاً برسېره پر دې، دا په څرگنده توگه د نړيوالي سټراتيژي لخوا په ښه توگه درك شوي چې افغانان عموماً د "كومې ډلې ملاتړ كوي چې د دوی په سيمه كې خورا پياوړی وي". كه چيرې طالبان د خلكو لخوا رد شي، نو داعش K- به په حتمي توگه پياوړی شي.

جيو پوليټيكل املاكويا ملكيتونه

د فبرورۍ په مياشت كې، د افغانستان د بيارغونې لپاره د امريكا ځانگړي سرمفتش (سيگار) د افغان وسله والو ځواكونو د پام وړ سقوط په اړه يوه پراخه څيړنه خپره كړه، او هغه دا چې متحده ايالاتو د دوه لسيزې په موده كې ددې هيواددبيا رغونې په نيت (90) مليار د ډالر ولگول.

د هغې دراپور په يوه برخه كې يوې خورا په زړه پورې توضيحات وركړل شوي چې څنگه گډواگي **ولسمشر اشرف غني** په څو مياشتو كې د دې احتمال په اړه د لوړې كچې اخطارونو سره سره له هيواد څخه د لويديز بشپړ وتلو احتمال په جدي توگه نه دی اخیستی. يعنی چې دباندنيو قوتونو دوتلو په اړين كوم لازمی اقدام تر سره نكړ.

د بهرنيو چارو وزارت يوه مستعار چارواكي سيگار ته وويل چې څنگه **غني** دا تکراري احتياطونه د يو ډيپلوماتيک گوزار په توگه تعبيروي چې "د هغه چلند ته شکل وركوي". له **غني** څخه د افغانستان «په نړۍ كې د املاكو» املاك دلته دافغانستان څخه منظور دی» تر ټولو مهمه برخه» په اعلانولو سره له دغه چارواكي څخه په هوا كې وپوښتل: «په اړه وپوښتل شو چې تاسو څنگه كولاى شئ يوه سيمه چې له جيوپوليټيک لحاظه ډير مهمه ده پرېږدئ؟»

«**غني** غلط نه وه. او هغه داچې د شطرنج په لويه تخته كې د افغانستان اهميت، د **زيبگنيو برزينسكي** په بدنامه جمله كې، د 2021 كال د اگست راهيسې، سره له دې چې د كابل له سقوط وروسته د هيواد ټول پام د لويديځ شعور څخه ورك شو، يو څه كم شوی نه دی.»

اوس نو، "كه تاسو دوی نشي ما ټولی، له دوی سره يوځای شئ" دا هغه څه دي چې لندن او واشنگټن روحاً ممكن ډير ډاډمن وي چې ساحل په كافي اندازه روښانه دی چې د طالبانو سره د ښكېلتيا لپاره عامه خلك لاس پكار شي اوداسي انگريرل كی چې دیوی

لوي جگري د راپنيد و احتمال شته يا داچي ممکن دغربي آسيا له يو هیواد سره کوم چي دولويديخ دبنمن گنل کيږي هغه سره جگړه اوشي.

ددی مقالې دليکونکی په اړه کړبني :

کيت کلرينبرگ

کيت کلرينبرگ يو تحقيقاتي ژورناليست دی چي د سياست او مفکورو په جوړولو کي د استخباراتي خدماتو رول لټوي.

کيت کلرينبرگ

په درناوي «14-09-2023»